

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ” – с. Пелишат, общ. Плевен, обл. Плевен

адрес: 5895 с. Пелишат, ул. „Христо Кънчев” №6, тел: 0650/98597, e-mail: info-1500125@edu.mon.bg

УТВЪРЖДАВАМ!

Директор: .....

/П. Хаджиева/

ПРОГРАМА И МЕХАНИЗЪМ
ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ НА УЧИЛИЩЕТО С ДРУГИ ИНСТИТУЦИИ
ЗА ЕЖЕГОДНО ПРОУЧВАНЕ И АНАЛИЗИРАНЕ НА ОСНОВНИТЕ
ПРИЧИНИ ЗА ОТСЪСТВИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ И ЗА ОТПАДАНЕТО
ОТ ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА

/2024-2025 г./

Настоящата програма и механизъм са създадени на основание чл. 263, ал.1, т. 8 от Закона за предучилищното и училищното образование и на ПМС №100 от 08.06.2018 г. за създаване и функциониране на Механизъм за съвместна работа на институциите за обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, приети на заседание на ПС №19/05.09.2024 г. и утвърдени със заповед №РД-12-357/12.09.2024 г. на директора на училището.

Настоящата програма е в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално – икономическото развитие.

Водещи стратегически документи при изготвяне на програмата са:

- Закон за предучилищното и училищно образование;
- Наредба за приобщаващото образование;
- Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система;
- Механизъм за съвместна работа на институциите по обхвата и задържането в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст;

В стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система, ранното напускане на училище е дефинирано като сложно явление, което оказва сериозно влияние върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможното развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо развитие на една страна в средносрочен и дългосрочен план. Превенцията и преодоляването на проблема изисква интегрирана политика и ангажираност на всички сектори и институции, свързани с образованието и с личностното и професионално развитие на децата и младите хора в България.

Ненавременния обхват на деца от предучилищна възраст, наложи създаването и въвеждането на единен Механизъм за съвместна работа по обхващане и задържане на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.

Отпадането от образователната система на ниво училище води още до нарастване на рисковете от социално изключване, застрашава сигурността и стабилността на обществото и е предпоставка за влошаване качеството на живот на сегашното и следващите поколения. Здравният статус и достъпът до услуги и ресурси, които могат да осигурят по – добър стандарт и продължителност на живота в добро здраве и благосъстояние са в пряка зависимост от получената по – висока степен на образование.

Посочените последствия са показателни за мащаба и степента на негативното влияние на преждевременното отпадналите ученици и техните семейства и върху цялостното социално – икономическо развитие на страната.

АНАЛИЗ НА ПРИЧИНИ ЗА ОТПАДАНЕ НА УЧЕНИЦИ ОТ ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА :

Причините за отпадане са многообразни и не се проявяват изолирано, а въздействат комплексно. Това определя необходимостта да се подхожда комплексно и същевременно да се действа индивидуално към конкретния случай на всяко дете, необхванато, застрашено от отпадане или вече отпаднало от училище.

Отпадането на ученици от училище е не само социален, но и педагогически проблем. Причините за това са различни. Корените на това явление трябва да се търсят от една страна в семейната среда, в мотивацията за учене, в обществените отношения и не на последно място и в педагогическата колегия.

Причините за необхванати и напуснали образователната система ученици, могат да бъдат класифицирани в няколко основни категории:

- Социално-икономически причини - ниски доходи, лошото качество на живот на определени социални слоеве, поради задължение да гледа по – малкия си брат/сестра, използване на детето като трудов ресурс
- Етнокултурни причини – по-ниска ценност на образованието, по ранното встъпване в брак и др., слаб интерес към учебния процес и произтичащото от него нежелание да се посещава училище , затруднения при усвояването на учебния материал, наличие на конфликтни отношения с деца и др.;
- Институционални причини - като такива могат да квалифицират недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и училищно ниво за справяне с преждевременното напускане на образователната система от учениците и др.;
- Психологически причини - неувереност в себе си, чувство за неуспех, отчуждение;

Причини, свързани със здравния статус: в контекста на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на децата със специални образователни потребности. Рисковете за отпадане са свързани с недостатъчна диагностика и подготовка на детските градини за приобщаването на тези деца. Тук се включват и всички фактори на образователната среда, материалната база, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на приобщаващото образование.

В ОУ „Христо Ботев” – с. Пелишат ученици, застрашени от отпадане са основно тези, които имат безпричинни отсъствия. Те са деца от семейства с безработни родители, за които образованието не е приоритет. Обхванати са всички ученици, подлежащи на задължително обучение и това се дължи на последователната политика на образователната институция, подчинена на принципите за: обратна връзка с институции, родители и учители; идентифициране на рисковите фактори – доклади, анализи.

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА:

1. Разработване и изпълнение на комплекс от ефективни мерки и дейности за обхващане и задържане на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.
2. Подобро резултати от учебно- възпитателната работа и личностна подкрепа на всеки ученик.

Политиките и мерките, които ОУ „Христо Ботев” – с. Пелишат предприема за преодоляване на причините за отпадане са подчинени на националните, областни и общински стратегически мерки, като се отчита спецификата на образователната институция и нуждите от подкрепа на всеки ученик. Акцентира се върху силните страни на всеки ученик, което подпомага личностното му развитие.

Механизъм за съвместна работа с районната администрация и институциите по обхващане и задържане на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст

Политики и мерки в ОУ „Христо Ботев” – с. Пелишат, произтичащи от:

1. Семейни и социални причини: Възможно е нежелание на родителите детето да ходи на училище, поради страх от социална изолация, по – ниска самооценка, невъзможност към адаптиране към учебния процес и останалите ученици.

Мерки: Мотивиране, консултиране и подпомагане чрез редица дейности за приобщаване на децата със специални образователни потребности, децата от ромски произход, както и изоставени от семейства, заминали за чужбина.

Трудова миграция на родителите. Напускане на единия или двамата родители на страната поради невъзможност за издръжка на семейството и търсене на работа в чужбина. Оставане на детето на грижите на баби и дядовци, които нямат същия авторитет и изпадат в безсилие за справяне с новите модели на поведение на децата и трудовата социална обстановка.

Мерки: Ежеседмични контакти от учителите с родителите/настойниците на децата, сътрудничество с Отделите за закрила на детето и други институции.

2. Недостатъчна образованост на родителите и липса на контрол върху цялостното развитие на детето.

Мерки: Мотивиране и приобщаване на тези деца за посещаване целодневната организация в училището, провеждане на срещи на родителите с ръководството, мотивиране, консултиране и приобщаване .

3. Чести конфликти между агресивни родители, negliжиране и насилие над детето – побой, домашно насилие, развод и др.

Мерки: Сътрудничество с Отдел „Закрила на детето” и други институции.

4. Социално слаби семейства .

Мерки: Оказване на социална помощ – осигуряване на безплатни учебници до 7 клас, безплатна закуска и плодове за РГ, 1- 4 клас; безплатен обяд за учениците от 5 -7 клас;

Други дейности, залегнали в механизма на ОУ „Христо Ботев” – с. Пелишат за превенция на отпадане от училище, на основание анализа на причините са:

1.1 Разработване и реализиране на мерки за проследяване на преместването и отсъствията на децата;

- Изготвяне на база данни от учителите , в чиито класове има деца от рискови слоеве.

- Обобщаване всяка седмица на информацията за отсъствията на учениците и изясняване причините за отсъствията.

1.2 Подпомагане адаптирането на учениците.

1.3 Развитие на ученическата общност – превенция на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях.

1.4 Квалификация на педагогическите специалисти, насочена към идентифициране и справяне със случаите на риск от преждевременно отпадане от училище.

1.5 По – голяма атрактивност на преподавания материал чрез интерактивни методи, електронни уроци, онагледяване, практическа насоченост.

1.6 Индивидуална подкрепа за ученика от личност, която той уважава / наставничество /.

1.7 Подобряване възможностите на обучение на деца със СОП. Осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие. В зависимост от оценката на индивидуалните потребности от екипа за подкрепа за личностно развитие. Екипът включва – учителите и ресурсен учител.

1.8 Включване на родителската общност за повишаване на активността и сътрудничеството с ръководството на училището.

1.9 Сътрудничество с различни организации – Дирекция „Социално подпомагане”, отдел „Закрила на детето”, ДПС, др.

1.10 Отчет на дейностите и мерките по програмата.

Дейности и срокове по обхващане и задържане на ученици в задължителна училищна възраст в училище

- В срок до 30.03.2025 г. от отдел „Образование и младежки дейности“ при Община Плевен да бъде получена информация за подлежащите на задължителна обучение деца на територията на селището.

Отг: Директорът

- До 30.09.2025 г. да се изготвят списъци на деца, които са посещавали ПГ през миналата учебна година, но незаписани в настоящата, причини за отпадането им.

Отг: Директорът

- Учителите, съвместно с екипа по обхват, посещават домовете на незаписаните за текущата година и провеждат разговори с родителите. Ако дете, подлежащо на задължително обучение не е открито на постоянен или настоящ адрес се изготвя списък, който се предоставя на директора на училището, общинската администрация и на РУО.

Отг: Екипа по обхват

- Ежемесечно, до 4-то число, педагогическите специалисти предоставят информация за предходния месец, за неосигурено присъствие на учениците за повече от 5 отсъствия, с цел налагане на наказания на родителите по ЗПУО.

Отг : Директорът, учител ПГ,
Педагог. специалисти НЕ и ПЕ

Настоящата програма и механизъм са приети на заседание на ПС №19/09.09.2024 г. и през учебната 2024/2025 може да се допълва и променя.